

Sygn. akt III Ca 1031/16

POSTANOWIENIE

Dnia 10 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Elżbieta Matyasik

Sędziowie: SO Arkadia Wyraz - Wieczorek

SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

Protokolant Aneta Puślecka

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2016 r. na rozprawie sprawy

z wniosku M. P.

z udziałem K. F., P. P. i B. F.

o dział spadku i zniesienie współwłasności

na skutek apelacji wnioskodawczynie

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 8 marca 2016 r., sygn. akt I Ns 510/12

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

SSO Arkadia Wyraz – Wieczorek SSO Elżbieta Matyasik SSO Lucyna Morys - Magiera

Sygn. akt III Ca 1031/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 8 marca 2016 r. ustalił, że w skład spadku po A. P. (1), synu W. i M., zmarłym w dniu 29 kwietnia 1981r. w G., ostatnio stale zamieszkałym w G., wchodzi udział wynoszący 1/2 w prawie własności lokalu mieszkalnego nr (...), stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w G. przy ul. (...), wraz z udziałem w prawie wieczystego użytkowania gruntu oraz w częściach wspólnych budynku, dla którego w Sądzie Rejonowym w Gliwicach prowadzona jest księga wieczysta (...).

Następnie dokonał działu spadku po A. P. (1) oraz zniesienia współwłasności nieruchomości opisanej powyżej w ten sposób, że: a) ustanowił odrębną własność lokalu mieszkalnego nr (...) usytuowanego na pierwszym piętrze budynku w G. przy ulicy (...), obejmującego trzy pokoje, kuchnię, dwie spiżarnie, łazienkę, przedpokój – o łącznej powierzchni 109,3m² (na podstawie aktualnego pomiaru), a do lokalu przynależą dwie piwnice – pierwsza o powierzchni 10,7m², druga o powierzchni 8,4m², oznaczone na rzutach kondygnacji budynku znajdujących się na kartach (...) akt niniejszej sprawy, stanowiących integralną część niniejszego postanowienia, z prawem własności którego związany jest udział wynoszący 44/100 części w prawie użytkowania wieczystego działki, na której posadowiony jest budynek oraz w

częściach wspólnych budynku; b) ustanowił odrębną własność lokalu mieszkalnego nr (...) usytuowanego na poddaszu budynku w G. przy ulicy (...), obejmującego dwa pokoje, kuchnię i łazienkę – o łącznej powierzchni 29m² (na podstawie aktualnego pomiaru), a do lokalu przynależy piwnica o powierzchni 2,6m², oznaczone na rzutach kondygnacji budynku znajdujących się na kartach 305 i 338 akt niniejszej sprawy, stanowiących integralną część niniejszego postanowienia, z prawem własności którego związany jest udział wynoszący 11/100 części w prawie użytkowania wieczystego działki, na której posadowiony jest budynek oraz w częściach wspólnych budynku i lokal mieszkalny nr (...) przyznać wnioskodawczyni M. P., zaś lokal mieszkalny nr (...) przyznać na współwłasność w częściach ułamkowych po 1/2 części uczestnikom postępowania B. F. i K. F..

Nadto, Sąd zasądził na rzecz wnioskodawczyni od uczestniczki postępowania B. F. kwotę 2.197,44zł płatne w terminie jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia, zasądził na rzecz wnioskodawczyni od uczestnika postępowania K. F. kwotę 2.197,44zł płatne w terminie jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

Tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, Sąd zasądził od wnioskodawczyni na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 1.113,13zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych; od uczestniczki postępowania B. F. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 1.213,13 zł; od uczestnika postępowania K. F. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach kwotę 1.213,13 zł, a także, ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że dla nieruchomości lokalowej w postaci lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w G. przy ulicy (...) Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr (...). Z własnością lokalu związany jest udział w wysokości 55/100 w nieruchomości wspólnej oraz prawie użytkowania wieczystego gruntu na którym jest posadowiony budynek, a w którym znajduje się lokal mieszkalny.

Nieruchomość ta wchodziła w skład majątku wspólnego małżeńskiego A. i J. P..

Poza sporem było, iż postanowieniem z dnia 8 marca 1999 roku, wydanym w sprawie o sygn. II Ns 3233/99, Sąd Rejonowy w Gliwicach stwierdził, że spadek po A. P. (1) nabyli na podstawie ustawy: jego żona J. P. oraz dzieci M. N., P. P. i M. P., po 1/4 części każde z nich.

Postanowieniem z dnia 9 maja 2001 roku, wydanym w sprawie o sygn. II Ns 3674/00, Sąd Rejonowy w Gliwicach stwierdził, że spadek po zmarłej w dniu 1 listopada 2000 roku J. P. nabyła na podstawie ustawy trójka jej dzieci. Orzeczeniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 16 stycznia 2007 roku, sygn. II Ns 936/06, postanowienie to zostało zmienione. Stwierdzono, że spadek po zmarłej J. P. nabyła na podstawie testamentu notarialnego jej córka M. P..

Lokal mieszkalny przy ulicy (...) w G. położony jest na I piętrze budynku, składa się z 3 pokoi, kuchni, łazienki i przedpokoju. Do lokalu przynależały 2 pomieszczenia na poddaszu. Pomieszczenia te zostały wyremontowane w latach 90-tych i zajmował je P. P..

Sąd Rejonowy ustalił, iż w 2000 roku M. N. zwróciła się do P. P. z pytaniem o możliwość odstąpienia dla jej córki B. F. i jej męża K. F. pomieszczeń znajdujących się na poddaszu budynku przy ulicy (...), a przynależnych do lokalu mieszkalnego nr (...). Uczestnik postępowania wyraził na to zgodę. Małżonkowie F. przeprowadzając się na poddasze przeprowadzili w latach 2000 - 2009 jego remont. Remont rozpoczął się od prac przy instalacji wodno-kanalizacyjnej. W mniejszym pomieszczeniu wyodrębniono aneks kuchenny i łazienkowy. W 2001 roku połączono w jeden pokój (...) pomieszczenia na poddaszu oraz zaadaptowano pomieszczenie strychowe przynależące do mniejszego pomieszczenia, zostały zamontowane tam okna dachowe, ocieplono ścianę dachową i zamontowano kaloryfer. W 2003 roku zostało wykonane ocieplenie ściany dachowej w większym pokoju oraz wymieniono w nim okno. W 2007 roku małżonkowie zamontowali instalacje gazowo-grzewczą, niezależniąc tym samym poddasze od instalacji lokalu na I piętrze. Urząd Miasta wyraził zgodę na wykonanie osobnej instalacji gazowej. Dodatkowo wybudowano 2 osobne kominy oraz wymieniono kolejne okna. Prace remontowe były wykonane systemem gospodarczym. Z uwagi na zasoby finansowe małżonkowie F. nie zdecydowali się na remont całego komina, a jedynie tej części, która znajdowała się na poziomie

poddasza. W toku prac nie została wykonana osobna instalacja wodna dla pomieszczeń poddasza. Dla pomieszczeń na poddaszu budynku i dla lokalu nr (...) jest jedna instalacja wodna. W piwnicy znajduje się licznik główny wody, zaś w pomieszczeniach poddasza jest podlicznik wody. Początkowo w całym budynku była jedna instalacja wodna, przy czym właściciele lokalu nr (...), znajdującego się na parterze, przeprowadzając remont piwnicy wykonali osobną instalację wodną dla swojego lokalu mieszkalnego.

Stwierdzono, że przed przystąpieniem do prac B. F. i jej mąż zapytali się P. P. czy wyraża zgodę na planowane przez nich prace adaptacyjne. Uczestnik postępowania się zgodził. Pomysł zaakceptowała także M. N.. M. P. nie była pytana o zgodę na prace.

M. N. przekazała przysługujący jej udział we współwłasności lokalu mieszkalnego (1/8) córce i jej mężowi. Małżonkom F. przysługuje udział w prawie własności nieruchomości lokalowej w wysokości po 1/16.

Pomieszczenia lokalu nr (...) znajdujące się na I piętrze były wynajmowane osobom trzecim.

M. P. w 2000 roku wyjechała na stałe zagranicę. Do kraju wróciła w 2006 roku. Zajęła pomieszczenia lokalowe znajdujące się na I piętrze. Przez pewien czas mieszkała wspólnie z synem.

W 2009 roku B. F. i K. F. wyjechali do Szwecji, gdzie zamieszkują do chwili obecnej.

Po powrocie do kraju wnioskodawczyni przeprowadziła remont dachu budynku przy ulicy (...). Koszt prac, przypadający na lokal nr (...), wyniósł 22.559 zł.

Aktualnie pomieszczenia na I piętrze zajmuje wnioskodawczyni. Pomieszczenia na poddaszu są zamknięte na klucz. Wnioskodawczyni nie ma do nich dostępu. (bezsporne)

M. P. utrzymuje się z emerytury w wysokości 1.200 zł miesięcznie. Z uwagi na pracę zagranicą i oszczędny tryb życia posiada pewne oszczędności.

B. F. i K. F. mieszkają w Szwecji wspólnie z trójką małoletnich dzieci. Uczestnik pozostaje bez pracy, nie ma prawa do zasiłku. Uczestniczka postępowania pracuje, aktualnie przebywa na urlopie macierzyńskim. Rodzina utrzymuje się z zasiłku macierzyńskiego w wysokości 18.500 koron szwedzkich, tj. około 8.000 zł. Małżonkowie zakupili zagranicą na kredyt nieruchomość, miesięczna rata kredytu wynosi około 3.000 koron szwedzkich.

Wartość lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ulicy (...) w G. według stanu na kwiecień 1981 roku i cen aktualnych wynosi 353.000 zł, w tym wartość pomieszczeń na poddaszu według stanu na kwiecień 1981 roku wynosi 45.700 zł (sam lokal na poddaszu 307.300 zł). Na skutek wykonanych prac adaptacyjnych wartość lokalu na poddaszu wzrosła o 36.950 zł.

Wartość lokalu mieszkalnego nr (...) położonego przy ulicy (...) w G. według stanu na sierpień 2013 roku i cen aktualnych wynosi 295.850 zł, a wartość lokalu na poddaszu według stanu na sierpień 2013 roku i cen aktualnych aktualnie wynosi 82.650 zł.

Istnieje możliwość wyodrębnienia z lokalu nr (...) przy ul. (...) w G. dwóch samodzielnych lokali mieszkalnych bez przeprowadzania prac adaptacyjnych. Możliwe jest wyodrębnienie 2 lokali mieszkalnych, w tym:

- lokal nr (...), znajdujący się na I piętrze budynku przy ulicy (...) w G., o łącznej powierzchni 109,3 m², składający się z 3 pokoi - pierwszego o powierzchni 22 m², drugiego o powierzchni 22 m², trzeciego o powierzchni 17,3 m², kuchni o powierzchni 13,3 m², 2 spiżarek – pierwszej o powierzchni 6,2 m² i drugiej o powierzchni 0,9 m², łazienki o powierzchni 5,9 m², przedpokoju o powierzchni 21,7 m², do którego przynależy pomieszczenie przynależne piwnica nr 1 o powierzchni 10,7 m², oznaczone na przygotowanym przez biegłego sądowego wyrysie kolorem zielonym k.

338, z prawem własności tego lokalu będzie związany udział w częściach wspólnych budynku i w prawie użytkowania wieczystego gruntu w 44/100,

- lokal nr (...), znajdujący się na poddaszu budynku przy ulicy (...) w G., o łącznej powierzchni 29 m², składający się z pokoju o powierzchni 15,8 m², pokoju o powierzchni 2,1 m², kuchni o powierzchni 10,2 m² i łazienki o powierzchni 0,9 m², do którego przynależy pomieszczenie przynależne – piwnica nr 6 o powierzchni 2,6 m² i pokój o powierzchni 2,1 m², oznaczone na przygotowanym przez biegłego sądowego wyrzysie kolorem czerwonym k. 338, z prawem własności tego lokalu będzie związany udział w częściach wspólnych budynku i w prawie użytkowania wieczystego gruntu w(...).

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy zważył, że zgodnie z art. 1038 § 1 k.c. sądowy dział spadku powinien obejmować cały spadek a zgodnie z art. 684 k.c. Sąd zobligowany jest w postępowaniu działowym ustalić składniki i wartość spadku. Zgodnie natomiast z art. 687 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. w braku podstaw do wydania postanowienia działowego na podstawie zgodnego wniosku uczestników, do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, a w szczególności art. 618 § 2 i 3.

Podkreślił, że w przypadku działu spadku po zmarłym, który w chwili śmierci pozostawał w związku małżeńskim, w którym panował ustrój wspólności majątkowej małżeńskiej, konieczne jest uprzednie ustalenie składu majątku małżeńskiego zmarłego, a następnie składu majątku spadkowego i dokonanie jego podziału i ewentualnie – jeżeli zachodzi taka konieczność – również zniesienia współwłasności.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że w niniejszej sprawie Sąd ustalił, że w skład spadku po A. P. (1) wchodził udział wynoszący 1/2 w stanowiącym odrębną własność lokalu mieszkalnym nr (...) położony w G. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr (...), o wartości 353.000 zł. Wartość wskazanego lokalu ostatecznie była bezsporna

Spadek po zmarłym A. P. (2) na podstawie ustawy nabyli jego żona oraz trójka dzieci, w tym matka uczestniczki B. F., po 1/4 części każde z nich, zaś spadek po zmarłej J. P. ostatecznie nabyła w całości wnioskodawczyni. M. N. przeniosła przysługujący jej udział w prawie własności nieruchomości lokalowej na córkę i jej męża. Opisany we wniosku lokal mieszkalny stanowił również przedmiot współwłasności wnioskodawczyni i uczestników postępowania, którego źródłem nie było dziedziczenie, zasadny jest zatem wniosek o zniesienie współwłasności opisanego we wniosku lokalu mieszkalnego.

Dokonując sposobu działu spadku po zmarłym A. P. (2) sąd zastosował podział fizyczny, który zgodnie z art. 211 k.c. stanowi podstawowy sposób zniesienia współwłasności.

Podniósł Sąd Rejonowy wskazał, że wobec postawy i wniosków uczestników oraz wnioskodawczyni, w pierwszej kolejności ustalił, czy nieruchomość lokalowa może ulec podziałowi fizycznemu.

Opierając się na opiniach biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości, stwierdził następnie dopuszczalność podziału fizycznego i dokonał działu spadku i zniesienia współwłasności opisanego w nieruchomości lokalowej w ten sposób, że postanowił ustanowić odrębną własność lokalu mieszkalnego nr (...) usytuowanego na pierwszym piętrze budynku w G. przy ulicy (...), obejmującego 3 pokoje, kuchnię, dwie spiżarnie, łazienkę, przedpokój – o łącznej powierzchni 109,3 m², a do lokalu przynależą dwie piwnice – pierwsza o powierzchni 10,7 m², druga o powierzchni 8,4 m², oznaczone na rzutach kondygnacji budynku znajdujących się na kartach 304 i 338 akt niniejszej sprawy, stanowiących integralną część postanowienia, z prawem własności którego związany jest udział wynoszący 44/100 części w prawie własności działki, na której posadowiony jest budynek oraz w częściach wspólnych budynku, oraz ustanowić odrębną własność lokalu mieszkalnego nr (...) usytuowanego na poddaszu budynku w G. przy ulicy (...), obejmującego 2 pokoje, kuchnię i łazienkę – o łącznej powierzchni 29 m², a do lokalu przynależy piwnica o powierzchni 2,6 m², oznaczone na rzutach kondygnacji budynku znajdujących się na kartach 305 i 338 akt niniejszej sprawy, stanowiących integralną część postanowienia, z prawem własności którego związany jest udział wynoszący 11/100 części w prawie własności działki, na której posadowiony jest budynek oraz w częściach wspólnych budynku.

Prawo własności lokalu nr (...) został przyznane M. P., zaś lokal mieszkalny nr (...), na współwłasność w częściach równych, uczestnikom postępowania B. F. i K. F.;

Odnosząc się do wniosku uczestników postępowania K. F. i B. F. rozliczenia nakładów poczynionych przez nich na nieruchomości, a związanych z zaadoptowaniem pomieszczeń poddasza stwierdził brak podstaw do ich uwzględnienia. Sąd Rejonowy uznał, że nakłady te były czynione na tę część nieruchomości (lokal nr (...)), którą ostatecznie otrzymał w wyniku działu spadku i zniesienia współwłasności, a nadto w chwili śmierci spadkodawcy A. P. (1), strych nie był wyremontowany a jego wartość wynosiła 45.700 zł.

Uczestnikom małżonkom F. przysługują udziały po 1/16 części, wartość udziału każdego z nich wynosi 22.062,5 zł (1/16), łącznie 44.125 zł (1/8). Sąd stwierdzając, że pomiędzy częścią przyznaną a należną występującą różnica (45.700 – 44.125= 1.575) stwierdził, że od każdego z uczestników na rzecz wnioskodawczynie należy się dopłata w kwocie po 787,50 zł (1.575:2 = 787,50). Do dopłat każdego z uczestników doliczono zwrot wydatków poniesionych przez wnioskodawczynię w związku z remontem dachu. Fakt, że wnioskodawczynie ten wydatek poniosła nie był kwestionowany, z wyjątkiem tego, że uczestnicy twierdzili, że przy okazji remontu dachu powinien być wykonany remont kominów. Należna wnioskodawczynie część od każdego z uczestników wynosi 1.409,94 zł (1/16 z 22.559 zł). Ostatecznie zasądzono na rzecz wnioskodawczynie od uczestniczki B. F. oraz uczestnika K. F. kwoty po 2.197,44 zł, płatne w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

W punktach 5, 6 oraz 7 zasądzono od wnioskodawczynie oraz uczestników na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gliwicach koszty sądowe na które składały się wydatki na opinie biegłej. Koszty te zostały podzielone na 3 osoby, uwzględnione zostały zapłacone przez wnioskodawczynię oraz uczestników zaliczki (400 zł wnioskodawczynie, 600 zł uczestnicy – małżonkowie F.). Łącznie wydatki na opinie biegłej wyniosły 4.539,39 zł.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Apelację od tego orzeczenia wniosła wnioskodawczynie zaskarżając postanowienie w zakresie pkt 3 i 4.

Zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, a mający wpływ na treść orzeczenia, w zakresie szczegółowo przedstawionym w środku zaskarżenia.

Na tych podstawach wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia Sądu I Instancji w pkt 3 i 4 i wnosząc o zasądzenie na rzecz wnioskodawczynie od uczestników postępowania B. F. kwoty 18.082,44zł z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki płatne w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia oraz K. F. kwoty 18.082,44 zł z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki płatne w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia oraz zasądzenie od uczestników postępowania na rzecz wnioskodawczynie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za postępowania apelacyjne wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację uczestnicy postępowania B. F. oraz K. F. wnieśli o oddalenie oraz zasądzenie od wnioskodawczynie na ich rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczynie musiała odnieść skutek, aczkolwiek ze względów innych, aniżeli wskazane w niej zarzuty.

Sąd Odwoławczy doszedł bowiem do przekonania, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, z przyczyn, które dostrzegł działając z urzędu.

Niniejsze postępowanie dotyczyło działu spadku po zmarłym A. P. (1) i zniesienia współwłasności.

Wśród składników majątku spadkowego wchodził udział spadkodawcy wynoszący 1/2 w prawie własności lokalu mieszkalnego nr (...), stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w G. przy ul. (...), wraz z udziałem w prawie

wieczystego użytkowania gruntu oraz w częściach wspólnych budynku, dla którego w Sądzie Rejonowym w Gliwicach prowadzona jest księga wieczysta (...), objęty małżeńską wspólnością ustawową.

W niniejszej sprawie nie dokonano jednak, a nawet nie złożono stosownego wniosku, podziału majątku wspólnego.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 kwietnia 2015r. (IV CZ 7/15), rozstrzygnięcia w sprawach działowych obejmujących sprawy o zniesienie współwłasności (art. 617 i n. k.p.c.), dział spadku (art. 688 w zw. z art. 617 i n. k.p.c.) i podział majątku wspólnego (art. 567 § 2 w zw. z art. 688 i 617 i n. k.p.c.) stanowią jedną całość w tym sensie, że wszystkie dyspozycje orzeczenia działowego są wzajemnie zależne i wzajemnie uwarunkowane (por. także: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2003r., V CKN 363/01; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1998r., II CKU 56/98).

Uznając, że postępowanie takie winno przybrać charakter kompleksowego, koniecznym było także przeprowadzenie podziału majątku wspólnego spadkodawcy i jego współmałżonki, gdyż nieruchomości, będąca przedmiotem rozważań Sądu Rejonowego, była przedmiotem wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej. Nie sposób było zatem rozstrzygać prawidłowo w kwestii działu spadku obejmującego ten element, bez równoczesnego przeprowadzenia podziału majątku wspólnego, zwłaszcza wobec potencjalnej możliwości ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym.

Jak zwrócił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia z dnia 21 października 1998r. (II CKU 56/98), w takim przypadku oprócz wniosku o dział spadku, niezbędne jest złożenie wniosku o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej.

Wniosku dotyczącego podziału majątku wspólnego A. P. (1) i J. P. w niniejszej sprawie bezsprzecznie nie złożono, nie przeprowadzono także w odrębnym postępowaniu podziału majątku wspólnego.

W tej sytuacji Sąd pierwszej instancji winien był wyznaczyć zainteresowanym stosowny termin dla złożenia wniosku o podział majątku wspólnego A. P. (1) i J. P. pod rygorem zawieszenia postępowania, czego jednak zaniechał i wydał orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, uznanej przez niego za sprawę dotyczącą wyłącznie działu spadku i zniesienia współwłasności.

Wobec tego Sąd drugiej instancji uznał, iż doszło do nierozpoznania istoty sprawy, bowiem kwestią podziału majątku wspólnego A. P. (1) i J. P., w ogóle dotychczas się nie zajęto. Nie była ona przedmiotem badania, rozważań, ani też rozstrzygania Sądu pierwszej instancji, tym samym więc istota niniejszej sprawy nie została rozpoznana.

Z tych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji po myśli art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. , uchylając zaskarżone postanowienie w całości i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach. Zaznaczenia wymaga, iż z uwagi na niepodzielną całość, jaką stanowi rozstrzygnięcie o dziale spadku, mimo skierowania apelacji do wskazanych wyżej jego elementów, koniecznym było odniesienie się w orzeczeniu ko nowym do całego postanowienia Sądu pierwszej instancji. Wyrzeczenia zawarte we poszczególnych jego elementach są bowiem nierozzerwalnie z sobą związane.

Konsekwencją tego orzeczenia było rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd pierwszej instancji przy ponownym rozpoznaniu sprawy zobowiąże zainteresowanych do złożenia wniosku o podział majątku wspólnego po zmarłym, tak aby postępowanie mogło mieć charakter kompleksowy. Zakreśli zatem termin do złożenia wniosku o podział majątku wspólnego, a gdy zarządzenie nie zostanie wykonane, to jest wniosek taki nie zostanie złożony, Sąd zawiesi postępowanie na mocy art. 177 pkt 6 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (zob.: red. Ereciński T.: Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza, postępowanie rozpoznawcze, Tom II, Warszawa 1997, Wydawnictwo Prawnicze, str. 243-244).

Dopiero w ramach postępowania o dział spadku, podział majątku wspólnego i zniesienie współwłasności będzie Sąd Rejonowy dokonywał całościowego rozstrzygnięcia w przedmiocie, którego dotyczy niniejsza sprawa i w tym aspekcie poczyni ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne, które będą wymagały korekty stosownej do wyników dalszego postępowania. Ustalenia i rozważania prawne będą w tej sytuacji podlegały weryfikacji w odniesieniu do kwestii składu i wartości majątku wspólnego, nie zaś jedynie majątku spadkowego po A. P. (1), a także w kwestii nakładów z poszczególnych majątków na inne majątki, podlegających rozliczeniu w niniejszym postępowaniu stosownie do składanych wniosków, czy też z urzędu.

Wobec powyższego, z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy przez Sąd Rejonowy, konieczność przeprowadzenia dalszego postępowania dowodowego oraz wszechstronnego rozstrzygnięcia dalszych kwestii, odnoszenie się do zarzutów podniesionych w apelacji stało się bezprzedmiotowe.

SSO Arkadia Wyraz – Wieczorek SSO Elżbieta Matyasik SSO Lucyna Morys – Magiera